

Lausunto
1.10.2025
Dnro 001/81/2025

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen torstaina 2.10.2025 klo 10.00

HE 98/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Akava kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

Hallituksen esitys sisältää seuraavat ehdotukset:

1. Pieni- ja keskituloisten työn verotusta kevennettäisiin, ja ansiotuloverotuksen ylimmät marginaaliveroasteet alennettaisiin noin 52 prosenttiin. Lisäksi pieni- ja keskituloisten työtulovähennystä korotettaisiin. Ansiotuloveroperusteisiin tehtäisiin indeksitarkistus. Tarkistus jätettäisiin kuitenkin tekemättä niillä tulotasoilla, joille ylimpien marginaaliverojen alentaminen kohdistuisi.
2. Työtulovähennyksen lapsikorotusta kasvatettaisiin nykyisestä 50 eurosta 105 euroon lasta kohti. Yksinhuoltajuuden perusteella korotus myönnettäisiin edelleen kaksinkertaisena.
3. Eläketulon lisäveroprosentti säilyy nykyisessä 5,85 prosentissa. Tuloraja, jonka ylittävältä osalta lisäveroa maksetaan, korotettaisiin 47 000 eurosta 60 000 euroon. Tarkoitus on, että suurten eläkkeiden verotus ei kevene enempää kuin yhtä suuren palkkatulon verotus.
4. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistettaisiin. Vähennysoikeus poistuisi sekä työntekijä- ja työnantajapuolelta.
5. Kotona työskentelystä ei enää myönnettäisi kaavamaisista työhuonevähennystä palkkatulon hankkimisesta johtuvana menona.
6. Työsuhdepolkupyörien verovapaus poistettaisiin. Muutos koskisi vuodesta 2026 alkaen polkupyöräetuja, joiden käyttöönottoon työnantaja ja työntekijä ovat sitoutuneet 24.4.2025 tai sen jälkeen. Ennen tätä sovittuihin polkupyöräetuihin sovelletaan nykyisiä säännöksiä sopimuskauden loppuun saakka, mutta enintään viiden vuoden ajan edun käyttöönotosta.

7. Luovutusvoittoverotusta ja varainsiirtoverotusta muutettaisiin ehdollisen lisäkauppahinnan osalta.
8. Suomeen töihin tulevien avainhenkilöiden lähdevero alennettaisiin 32 prosentista 25 prosenttiin. Lisäksi lain soveltamisala laajenisi kotimaahan palaaviin Suomen kansalaisiin. Lakia sovellettaisiin Suomen kansalaisiin enintään 24 kuukauden ajan työskentelyn alkamisesta.
9. Tuloverolakiin ehdotetaan lisättäväksi pykälä, joka mahdollistaisi siinä säädettyjen edellytysten täytyessä, että työnantaja voisi kustantaa oikeudellista neuvontaa työntekijälleen verovapaasti.

Ehdotetut muutokset perustuvat pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sekä hallituksen kuluun vuoden kevään kehysriihessä ja syksyn budjettiriihessä tekemiin päätöksiin. Kasvutoimien rahoittamiseksi esitys sisältää myös verotusta kiristäviä toimia. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta.

Akavan kanta

1. *Pieni- ja keskituloisten työn verotusta kevennetään, ja ansiotuloverotuksen ylimmät marginaaliveroasteet alennetaan noin 52 prosenttiin. Lisäksi pieni- ja keskituloisten työtulovähennystä korotetaan yhteensä 100 miljoonalla eurolla. Ansiotuloveroperusteisiin tehdään noin 3,6 prosentin indeksitarkistus. Tarkistus jätetään kuitenkin tekemättä niillä tulotasoilla, joille ylimpien marginaaliverojen alentaminen kohdistuu.*

Akava kannattaa ylimpien marginaaliveroasteiden alentamista 52 prosenttiin ja jatkossa jopa sitä matalammaksi.

Korkeat marginaaliveroasteet ja ansiotuloverotuksen kireä progressio ovat pitkään olleet Suomen verojärjestelmän suurin ongelma. Marginaaliveroasteita alentamalla ja progressiota loiventamalla parannetaan kannustimia tehdä työtä, yrittää, opiskella, hankkia lisäpätevyyttä ja pyrkiä työuralla eteenpäin. Samoin paranevat yritysten mahdollisuudet rakentaa kannustavia palkkausjärjestelmiä ja houkutella osaavaa työvoimaa niin kotimaasta kuin ulkomailta. Ero ansiotulojen ja pääomatulojen verokohtelussa kaventuu, joten myös houkutus tulojen muuntamiseen vähenee.

Pieni- ja keskituloisten työtulovähennyksen korottaminen 100 miljoonalla eurolla on tarpeellinen osa veroasteikon remonttia. Akava kehottaa kuitenkin varmistamaan, että työn tekemisen kannustimet paranevat myös keskituloisilla, eikä ainoastaan korkeilla tulotasoilla, kun kaikki suunnitellut verotuksen muutokset otetaan huomioon.

Ansiotuloveroperusteisiin pitää lähtökohtaisesti aina tehdä indeksitarkistus, kaikilla tulotasoilla, joko keskimääräisen ansiotason nousun tai kuluttajahintojen nousun perusteella, riippuen siitä, kumpi on suurempi. Ilman indeksitarkistusta verotus kiristyy ennakoimattomasti tavanomaisen ansiotason nousun tai epätavallisen hintojen nousun myötä.

Niillä tulotasoilla, joilla ylimmät marginaaliveroasteet alennetaan 52 prosenttiin, indeksitarkistusta ei nyt tehdä. Syy on juuri tuo marginaaliveroasteiden alentaminen. Jatkossa indeksitarkistus pitää kuitenkin tehdä järjestelmällisesti kaikilla tulotasoilla.

Indeksitarkistuksen hintalappu on jossain määrin harhaanjohtava. Indeksitarkistusten perimmäinen tarkoitus on säilyttää verotuksen kireys entisellään. Niinpä hinta-arvio kertoo, kuinka paljon enemmän verotuloja kerättäisiin kotitalouksilta, jos verotusta kiristettäisiin jättämällä indeksitarkistukset tekemättä.

2. *Työtulovähennyksen lapsikorotusta kasvatetaan nykyisestä 50 eurosta 105 euroon lasta kohti. Yksinhuoltajuuden perusteella korotus myönnetään edelleen kaksinkertaisena.*

Akava kannattaa ehdotusta.

3. *Eläketulon lisäveroprosentti säilyy nykyisessä 5,85 prosentissa. Tuloraja, jonka ylittävältä osalta lisäveroa maksetaan, korotetaan 47 000 eurosta 60 000 euroon.*

Akava kannattaa ehdotusta.

Korkeimpien marginaaliveroasteiden alentaminen noin 52 prosenttiin muokkaa valtion tuloveroasteikkoa tavalla, joka kiristää 41 000–126 000 euron suuruisen eläketulon verotusta. Tätä kiristymistä hillitään nostamalla tuloraja, jonka ylittävästä tulon osasta lisäveroa peritään, nykyisestä 47 000 eurosta 60 000 euroon. Muutoksilla pyritään siihen, että suurten eläketulon verotus ei kevenisi enempää kuin vastaavan suuruisen palkkatulon verotus.

4. *Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistettaisiin. Vähennysoikeus poistuisi sekä työntekijä- ja työnantajapuolelta.*

Akava vastustaa esitystä työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistamisesta.

Ehdotus on monin tavoin ristiriidassa hyvän verojärjestelmän periaatteiden kanssa ja asettaisi työmarkkinatoiminnan perusteettomasti epäedulliseen asemaan muuhun tulonhankintaan verrattuna. Suomi on kansainvälisen työjärjestöjen ILO:n jäsenenä sitoutunut edistämään työmarkkinaosapuolten järjestäytymistä, minkä kanssa esitys on selkeässä ristiriidassa. Järjestäytyneet työmarkkinaosapuolet kantavat vastuuta mm. työmarkkinoiden vakauden ja ennustettavuuden sekä eläketurvajärjestelmän kehittämisen osalta.

a. Jäsenmaksut ovat luonnollisia vähennyksiä

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ovat luonteeltaan tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuvia menoja. Tämä pätee niin työntekijä- kuin työnantajajärjestöjenkin jäsenmaksuihin. Järjestöt vaikuttavat suoraan jäsentensä ansaintamahdollisuuksiin muun muassa työehtosopimusten, neuvonnan ja oikeusturvan kautta. Vastaavien palveluiden hankkiminen markkinoilta tulisi yksittäiselle palkansaajalle kohtuuttoman kalliiksi. Näin ollen jäsenmaksut täyttävät luonnollisten vähennysten kriteerit, jotka ovat vakiintunut osa verotuksen normijärjestelmää Suomessa ja kansainvälisesti.

b. Vähennysoikeuden poistaminen on verosanktio

Mikäli jäsenmaksujen vähennyskelpoisuus poistettaisiin, kyseessä olisi verosanktio, joka poikkeaisi jyrkästi normaalista verokohtelusta. Suomen henkilöverotuksessa ei nykyisin käytännössä ole vastaavia sanktioita, mikä korostaa esityksen poikkeuksellisuutta. Fiskaaliset syyt — eli valtion verotulojen kasvattaminen — eivät yksinään riitä oikeuttamaan näin merkittävää poikkeamaa verotuksen keskeisistä periaatteista.

c. Rajanveto-ongelmat ja sääntelyn epämääräisyys

Esitysluonnoksessa ei kyetä selkeästi ja oikeudenmukaisesti rajaamaan, mitä järjestöjä verovähennysoikeuden poistaminen koskisi. Näin ollen syntyisi tulkinnallisia tilanteita, joissa järjestöjen olisi esimerkiksi muutettava sääntöjään säilyttääkseen jäsentensä vähennysoikeuden, tai joissa jouduttaisiin kiistelemään vähennysoikeuden ulottuvuudesta Verohallinnon ja tuomioistuinten kanssa. Tällainen tilanne on sekä hallinnollisesti raskas että oikeudellisesti epäselvä.

d. Järkevämpiä vaihtoehtoja löytyy

Vähennysoikeuden poistamisen sijasta Akava on aiemmin esittänyt valtiontaloutta vahvistavina toimina energiaverotukien vähentämistä, viiden prosentin lähdeveroa yleishyödyllisten yhteisöjen osinkotuloille sekä yritysten edustuskulujen vähennyskelpoisuuden poistamista. Tässä yhteydessä haluamme esittää harkittavaksi myös automaattisen tulonhankkimisvähennyksen pienentämistä. Vähennyksen alkuperäinen tarkoitus on menettänyt merkitystään, ja tulonhankkimisvähennyksestä on tullut käytännössä yleinen palkkaverotuksen kevennys.

Laskemalla automaattisen tulonhankkimisvähennyksen määrää 750 eurosta -> 300 euroon, korottamalla samalla työtulovähennyksen enimmäismäärä 3550 euroon (115 € enemmän kuin mitä hallitus ehdottaa) ja nostamalla vähennyksen kasvuprosentti 19ään (1 %-yks. enemmän kuin mitä hallitus ehdottaa), julkinen talous vahvistuu vaaditut 180 miljoonaa, ja verojärjestelmä säilyisi terveemmällä pohjalla.

Samalla kaikki tulonhankkimismenot, myös työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut, vähennettäisiin täysimääräisesti tulonhankkimismenoina, kuten mm. oikeustieteen tohtori, työelämäprofessori Timo Viherkenttä on Akavalle laatimassaan lausunnossa pitänyt perusteltuna. Myös työnantajajärjestöjen vähennyskelpoisuus voisi säilyä. Mikäli jäsenmaksujen vähennyskelpoisuus sen sijaan kiellettäisiin kategorisesti, tästä

muodostuisi henkilöverotukseen verosanktio. Se, että nimenomaan työmarkkinajärjestöjen toiminta saatetaan verotuksellisesti erityisen epäedullisen kohtelun piiriin, olisi vastoin pohjoismaisen sopimusyhteiskunnan ajatusta ja järjestäytyneiden työmarkkinaosapuolten toiminnan tukemista (huom. esim ILO:n yleissopimukset 87 ja 98, joihin sisältyy selkeästi velvoite edistää ja suojella järjestäytyneiden työmarkkinaosapuolten toimintaa).

Erityiskysymyksenä haluamme nostaa esille kysymyksen ammattiliittojen vakuutusten verokohtelusta.

Suomalaisen ammattilentäjän ja lennonjohtajan tulee täyttää tarkat terveystaamukset (ns. medikaali) harjoittaakseen ammattiaan. Tähän hän tarvitsee henkilökohtaisen lupakirjavakuutuksen (medikaalivakuutuksen). Näitä vakuutuksia ei ole saatavilla kotimaisilta vakuutusyhtiöiltä, vaan ne hankitaan kansainvälisiltä markkinoilta. Tämän vuoksi suomalaiset ilmailualan ammattiliitot tarjoavat jäsenilleen 2–4 tällaista ryhmävakuutusta. Vakuutusmaksun suuruus vaihtelee yksilöllisesti iän ja elämäntilanteen mukaan, ollen vuosittain noin 500–5000 euroa. Tähän asti vakuutusmaksut on katsottu täysmääräisesti vähennyskelpoisiksi verotuksessa. Ammattiliitot ovat toimittaneet yksilölliset vakuutusmaksutiedot osana jäsenmaksutietoja keskitetysti Verohallinnolle.

Hallituksen esityksessä ehdotettu ammattiliittomaksujen täysimääräisen verovähennyksen poistaminen johtaisi tilanteeseen, jossa lentäjien ja lennonjohtajien ammatillisiin lupakirjavakuutusmaksuihin kohdistuisi uusi 750 euron omavastuuosuus. Tämä asettaisi ammattilentäjät ja lennonjohtajat eriarvoiseen asemaan muiden palkansaajien kanssa, joilla ei ole vastaavia ammatillisia vakuutusmaksuja. Esitämme, että ammattiliittojen tarjoamat toimeentuloon liittyvät ryhmävakuutukset säilytetään jatkossakin täysimääräisesti verovähennyskelpoisina.

5. Kotona työskentelystä ei enää myönnetä kaavamaisista työhuonevähennyistä palkkatulon hankkimisesta johtuvana menona.

Akava vastustaa esitystä poistaa kaavamainen työhuonevähennys.

Koronapandemia mullisti työn tekemisen tavat erityisesti asiantuntijatyön osalta. Sen aikana opittiin, että etätyö tai hybridityö (etätyön ja työpaikalla tehtävän työn yhdistelmä) voivat merkittävästi tehostaa työntekijöiden ajankäyttöä ja parantaa tuottavuutta. Monilla työpaikoilla ainakin osittaisesta etätyöstä on tullut pysyvä osa työkuultuuria, jonka myötä työtiloja on karsittu. Kaikki työntekijät eivät välttämättä enää mahdu yhtä aikaa yhteisiin tiloihin töitään tekemään.

Oman asunnon osalta työhuonevähennys on tähän asti myönnetty lähtökohtaisesti kaavamaisena vähennyksenä, koska tulon hankkimiseen kohdistuvaa osuutta todellisista oman asunnon menoista on yleensä vaikea selvittää. Kaavamainen työhuonevähennys toimii hyvin. Se on yksinkertainen ja hallinnollisesti kevyt, kun kustannuksia ei tarvitse eritellä. Kustannuksia kuitenkin syntyy. Niistä vähäisin ei ole työskentelyyn käytettävän

tilan vaihtoehtoiskustannus. Kun tila on varattuna työn tekemiseen, sitä ei voi käyttää muuhun tarkoitukseen. Miksi omassa käytössä oleva tila olisi verovähennyksen kannalta huonommassa asemassa kuin kodin ulkopuolelta vuokrattu työtila, jonka kustannukset olisivat vähennyskelpoisia?

6. Työsuhdepolkupyörien verovapaus poistetaan. Muutos koskee vuodesta 2026 alkaen niitä polkupyöräetuja, joiden käyttöönottoon työnantaja ja työntekijä ovat sitoutuneet 24.4.2025 tai sen jälkeen. Ennen tätä sovittuihin polkupyöräetuihin sovelletaan nykyisiä säännöksiä sopimuskauden loppuun saakka, kuitenkin enintään viiden vuoden ajan edun käyttöönotosta.

Akava vastustaa ehdotusta. Viiden vuoden siirtymäaika on kuitenkin iso parannus verrattuna alkuperäiseen esitykseen, josta se puuttui.

Työsuhdepolkupyörien veroetu otettiin käyttöön vuoden 2021 alussa. Uutta veroetua pidettiin tarpeellisenä, koska sen arvioitiin lisäävän pyöräilyä ja vähentävän autoilua, millä on suotuisia vaikutuksia sekä kansanterveyteen että ympäristöön. Kun veroetu ulotettiin myös sähköpyöriin, selvästi aiempaa pidempien työmatkojen taittaminen pyörällä tuli mahdolliseksi, ja se oli iso muutos. Työsuhdepyöriä on nyt yli 100 000 kappaletta, kaikissa työikäisten ryhmissä ja eniten 36–55-vuotiaiden ikäryhmissä. Veroedun vauhdittaman kysynnän kasvun myötä palveluita tarjoava toimiala on kasvanut.

Työsuhdepolkupyörien veroedun poistaminen yllättäen vain runsaan neljän vuoden olemassaolon jälkeen on esimerkki tempoilevasta veropolitiikasta, jollaista pitäisi välttää. Valtion verotulot saattavat kasvaa arvioidulla tavalla, mutta muutoksen aiheuttamien haittojen kustannukset muille osapuolille jäävät huomioimatta. Työnantajien, työntekijöiden ja verohallinnon hallinnollinen taakka kasvaa sääntöjen muuttuessa. Kansanterveys kärsii työmatkapyöräilyn vähentyessä ja työpaikat vähenevät pyöräilyalan yrityksissä.

7. Luovutusvoittoverotusta ja varainsiirtoverotusta muutetaan ehdollisen lisäkauppahinnan osalta. Luovutusvoitto verotetaan jatkossa luovutussopimuksessa sovitun ehdollisen lisäkauppahinnan osalta sen verovuoden tulona, jona lisäkauppahinnan suorittamisvelvollisuus ja määrä ovat vahvistuneet.

Akavalla ei ole huomautettavaa tähän asiaan.

Muutoksilla halutaan sujuvoittaa verotusprosesseja, keventää verovelvollisten hallinnollista taakkaa, vähentää viranomaisten työmäärää sekä parantaa verotuksen ennakoitavuutta.

8. Suomeen töihin tulevien avainhenkilöiden lähdevero alennettaisiin 32 prosentista 25 prosenttiin. Lisäksi lain soveltamisala laajenisi kotimaahan palaaviin Suomen kansalaisiin. Lakia sovellettaisiin Suomen kansalaisiin enintään 24 kuukauden ajan työskentelyn alkamisesta.

Akava kannattaa ehdotusta pienellä varauksella.

Ulkomailta tulevat henkilöt, joilla on erityisasiantuntemusta, voivat tietysti edellytyksin valita, että heidän Suomesta ansaitsemaansa palkkatuloa verotetaan tavallisen tuloverotuksen sijasta lähdeverona enintään 84 kuukauden ajan (ennen vuotta 2024 enintään 48 kuukauden ajan). Vuoden 2020 alusta lähtien avainhenkilöiden palkkatulosta perittävä lähdevero on ollut 32 prosenttia. Nykyinen lähdeveroprosentti ei ole aina relevanteilla tulotasoilla edullisempi vaihtoehto kuin progressiivinen tuloverotus. Ulkomailta asuvat Suomen kansalaiset on rajattu edun ulkopuolelle, ja sitä on pidetty ongelmallisena.

Suomi tarvitsee paljon lisää ulkomaista ja ulkomailta kotimaahan palaavaa suomalaista työvoimaa. Kilpailukykyinen verotus on varmasti yksi keskeinen keino, jolla avainhenkilöitä voidaan tänne houkutella.

Esitysluonnoksen perusteluissa todettiin, että sen jälkeen, kun suunnitellut muutokset vuoden 2026 ansiotuloverotukseen on tehty, nykyinen 32 prosentin lähdeverotus on veronmaksajalle epäedullinen vaihtoehto noin 10 000 euron kuukausituloihin saakka. Uudella 25 prosentin lähdeverolla käytännössä kaikkien avainhenkilöiden edellytykset täyttävien henkilöiden olisi kannattavaa hakeutua lähdeverotuksen piiriin, mikä lisäisi ulkomaalaisten avainhenkilöstatusta hakevien henkilöiden määrää.

Akavan lievä varauksellisuus liittyy siihen, että Suomessa ei ole tarkoituksenmukaista luoda työmarkkinoille kahtiajakoa niihin, jotka saavat edullisen lähdeverokohtelun ja niihin, joihin pätevät normaalit ansiotuloverotuksen säännöt. Työn verotuksen pitää olla kannustavaa kaikille.

9. Tuloverolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, joka koskee työnantajan maksamia työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannuksia. Pykälä mahdollistaa säädettyjen edellytysten täytyessä sen, että työnantaja voi kustantaa oikeudellista neuvontaa työntekijälleen verovapaasti.

Esityksen tavoitteena on, että työnantajan työntekijän puolesta rikosasiassa suorittamista neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluista ei muodostu työntekijälle veronalaista etuutta, jos työntekijän teko tai laiminlyönti on tapahtunut osana työtehtävien suorittamista. Lisäksi tavoitteena on selkeyttää verotuskohtelua myös sellaisissa tilanteissa, joissa työntekijä on syytetyn sijaan asianomistajana tai asiassa on rikosasian sijaan kysymys riita-asiasta tai hallinnollisen seuraamuksen määräämisestä.

Lausunto

1.10.2025

Dnro 001/81/2025

Akava kannattaa esitystä. Olisi kohtuutonta verottaa työntekijää siitä, että työnantaja maksaa hänen puolestaan neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluja, jotka aiheutuvat työtehtävien hoitamisesta.

Akava ry:n puolesta

Ville Kopra
työmarkkinajohtaja

Akava rywww.akava.fi

Rautatieläisenkatu 6

00520 Helsinki

y-tunnus (0200918-0)